

Algemene Voorwaarden

1. Definities

ALGEMENE VOORWAARDEN: onderhavig deel van de Onderaannemingsovereenkomst tussen Hoofdaannemer en Onderaannemer dat de algemene regels van de overeenkomst bepaalt met betrekking tot de Werken

BESTELBRIEF: het begeleidend schrijven waarmee de Hoofdaannemer de Contractuele Documenten verzendt aan de Onderaannemer

BIJZONDERE VOORWAARDEN: deel van de Onderaannemingsovereenkomst tussen Hoofdaannemer en Onderaannemer dat de specifieke regels van de overeenkomst bepaalt met betrekking tot de Werken.

BOUWHEER: de opdrachtgever, zijn aangestelden of vertegenwoordigers, die een overeenkomst met de Hoofdaannemer heeft voor de realisatie van het Project.

CONTRACTUELE DOCUMENTEN: de op de Werken toepasselijk verklaarde documenten.

HOOFDAANNEMER: partij, in de Onderaannemingsovereenkomst genoemde rechtspersoon, alsook diens aangestelden en vertegenwoordigers, die opdracht voor de uitvoering van de Werken geeft aan de Onderaannemer.

HOOFDOVEREENKOMST: de overeenkomst gesloten tussen Bouwheer en Hoofdaannemer ter uitvoering van het Project.

ONDERAANNEMER: partij, in de Onderaannemingsovereenkomst genoemde persoon, alsook diens aangestelden en vertegenwoordigers, die opdracht voor de uitvoering van de Werken krijgt van de Hoofdaannemer.

ONDERAANNEMINGSOVEREENKOMST: de overeenkomst, afgesloten tussen Hoofdaannemer en Onderaannemer voor de uitvoering van de Werken, en de Bijzondere en Algemene Voorwaarden en alle bijlagen en documenten die worden aangehecht of waarnaar wordt verwezen, samende Contractuele Documenten.

PARTIJ(EN): de Hoofdaannemer en Onderaannemer samen of elk van hen afzonderlijk

PRIJS: De kostprijs, of wijze van bepaling van de kostprijs, aangerekend door de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer voor de Werken, zoals bepaald in de artikel 5.

PROJECT: de door de Bouwheer aan de Hoofdaannemer opgedragen werken en gebeurlijke leveringen, zoals eveneens nader omschreven in de Onderaannemingsovereenkomst.

UITVOERINGSTERMIJN: de termijn waarin de Werken gerealiseerd dienen te worden.

WERF: de plaats waar de Werken gerealiseerd dienen te worden.

WERKEN: het deel van het Project, zowel wat betreft werken als leveringen, dat door de Hoofdaannemer in opdracht gegeven wordt aan de Onderaannemer. Zij worden nader omschreven in de Onderaannemingsovereenkomst.

2. Totstandkoming overeenkomst

Enkel de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst zijn van toepassing tussen Partijen. De Onderaannemingsovereenkomst vervangt alle algemene en bijzondere voorwaarden van de Onderaannemer, waarvan de Onderaannemer met het aangaan van deze Onderaannemingsovereenkomst uitdrukkelijk afstand doet. De Onderaannemingsovereenkomst vervangt alle eerdere afspraken en correspondentie tussen Partijen over de Werken.

De Onderaannemer verbindt zich ertoe om de Onderaannemingsovereenkomst samen met de andere documenten waarvoor dit wordt gevraagd "voor akkoord" ondertekend terug te zenden binnen de acht werkdagen na verzenddatum, en alleszins voor aanvang van de Werken, tenzij hij binnen deze termijn in een afzonderlijk schrijven opmerkingen formuleert. Geen enkele wijziging aangebracht of geen enkel voorbehoud geformuleerd door de Onderaannemer kan definitief worden zonder de expliciete en geschreven aanvaarding door de Hoofdaannemer.

Voorwaarden van gelijk welke aard die vermeld staan op documenten uitgaande van de Onderaannemer, zoals vorderingsstaten, facturen, ... kunnen de Algemene Voorwaarden op geen enkele wijze wijzigen, tenzij ze uitdrukkelijk en schriftelijk aanvaard zijn door de Hoofdaannemer.

Bij gebrek aan terugzending of opmerkingen binnen voornoemde termijn of bij aanvang van de Werken door de Onderaannemer, wordt de Onderaannemer onweerlegbaar geacht zonder voorbehoud ingestemd te hebben met de voorwaarden en verplichtingen van de Onderaannemingsovereenkomst.

3. Algemene principes

3.1. Algemeen

De Onderaannemer verklaart zich als specialist bekwaam om de Werken kwalitatief, op een veilige manier, en binnen de voorwaarden van de Onderaannemingsovereenkomst uit te voeren. Hij garandeert voor de uitvoering van de Werken in het bezit te zijn van de vereiste vergunningen en erkenningen zoals opgelegd door de wet- en regelgeving en/of de Contractuele Documenten.

3.2. Informatieverplichting

De Onderaannemer erkent volledig op de hoogte te zijn van de Contractuele Documenten en goedgekeurde plannen en planning en hij heeft deze met kennis van zaken aanvaard; hij verbindt zich ertoe deze stipt na te leven.

De Onderaannemer verbindt zich ertoe om de Hoofdaannemer onmiddellijk schriftelijk op de hoogte te stellen van alle dubbelzinnigheden, leemten, fouten of tegenstrijdigheden, zowel tussen de geschreven documenten onderling, als tussen de geschreven documenten en de instructies en opdrachten die hij krijgt. Rechtzettingen mogen slechts gebeuren met schriftelijke goedkeuring van de Hoofdaannemer.

De Onderaannemer erkent kennis te hebben van de plaatsgesteldheid en de toegangsmogelijkheden van de Werf en deze bezocht te hebben. Door de Werken aan te vatten, aanvaardt de Onderaannemer het terrein in de staat waarin het zich bevindt. Indien de Onderaannemer verder werkt op werken uitgevoerd door andere aannemers of op bestaande reeds uitgevoerde werken, erkent hij kennis te nemen van de staat en de eigenschappen van de werken waarop hij voortwerkt en aanvaardt hij door de Werken aan te vatten ook de staat en de eigenschappen waarin deze eerdere werken zich bevinden.

In geen enkel geval mag de Onderaannemer zich beroepen op de moeilijkheden en feiten zoals hierboven opgesomd, teneinde zich van zijn aansprakelijkheid te ontdoen en/of van de Hoofdaannemer of Bouwheer een schadevergoeding te bekomen dan wel een herziening van de Onderaannemingsovereenkomst en haar bijlagen.

3.3. Relaties met de Bouwheer en andere derden, vreemd aan de Onderaannemingsovereenkomst

De Onderaannemer onthoudt er zich van om op eigen initiatief of op verzoek een prijsopgave of bijkomende voorstellen van welke aard ook aan de Bouwheer en diens raadgevers te doen, of op enige andere wijze met hem in contact te treden, tenzij via de Hoofdaannemer.

3.4. Transparantie

De Onderaannemer aanvaardt de noodzaak om de Onderaannemingsovereenkomst uit te voeren volgens het transparantieprincipe. Dit betekent dat de Onderaannemer de Werken op zodanige wijze uitvoert dat de Hoofdaannemer zijn eigen verplichtingen uit hoofde van de Hoofdovereenkomst kan nakomen.

Elke beslissing van de Bouwheer zoals o.a. klachten, afkeuringen, minderwaarden, boetes, straffen, vorderingen in schadevergoeding en/of vrijwaring, enz. betreffende de Werken, zal onmiddellijk en volledig aan de Onderaannemer tegenstelbaar zijn en het zal zijn plicht zijn strikt en binnen de toegestane termijnen de instructies na te leven en de Hoofdaannemer terzake te vrijwaren, integraal en op eerste verzoek.

3.5. Verbod in onderaanneming te geven

Het is de Onderaannemer slechts toegestaan een deel of het geheel van de Werken op zijn beurt in onderaanneming te geven, nadat hij de Hoofdaannemer hiervan voorafgaandelijk heeft geïnformeerd en voor zover laatstgenoemde zich hier niet heeft tegen verzet. Elk verzet van de Hoofdaannemer dient gesteund te zijn op gegronde motieven. De Onderaannemer is ertoe gehouden de naleving van hetgeen bepaald is in de Contractuele Documenten op te leggen aan zijn onderaannemers en blijft tegenover de Hoofdaannemer integraal verantwoordelijk voor elke schending ervan, zelfs door zijn Onderaannemer. De Onderaannemer zal de Hoofdaannemer onvoorwaardelijk en integraal vrijwaren voor alle gevolgen die Hoofdaannemer zou ondervinden.

Een eventuele onderaanneming ontslaat de Onderaannemer niet van zijn verplichtingen ten aanzien van de Hoofdaannemer of de Bouwheer. De Onderaannemer zal zelf volledig verantwoordelijk zijn voor de goede uitvoering van de Werken.

De Onderaannemer moet aan de Hoofdaannemer naam, adres en ondernemingsnummer van de onderaannemer(s) waarop hij beroep doet ter kennis brengen van de Hoofdaannemer. Hij dient ook duidelijk aan te geven welke activiteiten deze Onderaannemers op de Werf zullen verrichten en binnen welke termijn.

De Onderaannemer verzekert dat zijn eigen onderaannemer niet alleen de verplichtingen van de Onderaannemingsovereenkomst naleeft, maar ook de gehele sociale, fiscale en arbeidsreglementering.

De Onderaannemer verbindt zich voorts formeel om zijn eigen onderaannemer te verbieden op zijn beurt verder in onderaanneming te geven, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming vanwege de Hoofdaannemer, ten minste twee (2) werkdagen voorafgaandelijk aan de uitvoering van de overeenkomst van onderaanneming. Deze toestemmingsvoorwaarde geldt voor alle schakels in de keten, van het eerste tot het laatste niveau van onderaanneming zodat steeds het voorafgaand akkoord van de Hoofdaannemer voorhanden is voor de hele keten.

Indien de Onderaannemer met toestemming van de Hoofdaannemer een deel van de Werken verder in onderaanneming geeft, dan legt de Onderaannemer de verplichtingen die gelden in hoofde van de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst op aan zijn (onder)onderaannemer(s).

3.6. Opschortende voorwaarde

Indien de Onderaannemingsovereenkomst afgesloten wordt onder opschortende voorwaarde, dan heeft de Onderaannemer geen enkel recht op schadevergoeding of vergoeding van welke aard ook, indien een opschortende voorwaarde niet of niet tijdig gerealiseerd zou zijn.

4. De Werken

4.1. De Werken

De Werken omvatten onder meer en zonder beperkt te zijn tot, alle directe of indirecte prestaties, (meer)werken, herstellingswerken, leveringen, studies, onderzoeken, metingen e.d.m., noodzakelijk en/of nuttig voor de realisatie van de Werken, in overeenstemming met de terzake toepasselijke wetgeving en reglementering, de bepalingen van de Contractuele Documenten, de regels van de kunst, naar tevredenheid van de Hoofdaannemer, de Bouwheer, en controlerende instanties (architect, studiebureaus, stabiliteitsingenieurs, enz.).

De Werken omvatten onder meer:

- het opmaken van alle nodige uitvoeringsplannen of andere documenten, zoals gevraagd door de Hoofdaannemer;
- de installatie van de Werf van de Onderaannemer, met inbegrip van het transport heen en terug en het gebruik op de Werf van onderhoudsmiddelen, stellingen, barakken, kantines, kleedkamers, enz. die niet door de Hoofdaannemer ter beschikking van de Onderaannemer zijn gesteld;
- de tests en de levering van de testinstrumenten, het indienen van stalen en modellen; alle formaliteiten en procedures om te voldoen aan de regelgeving, onder andere inzake milieu, bodem, arbeidsreglementering, veiligheid en fiscaliteit;
- opstellen van het "as built"-dossier, het veiligheidsplan, de risicoanalyse;
- alle handelingen noodzakelijk voor de oplevering van de Werken,
- alle handelingen noodzakelijk voor de goede uitvoering en levering van de Werken, inclusief de eventuele herstellingen of vervangingen die hiertoe vereist zouden zijn.

4.2. Opmeting

Behoudens tegengestelde of andersluidende bepaling in de Bijzondere Voorwaarden van de Onderaannemingsovereenkomst, gelden de hoeveelheden als vermoedelijk of forfaitair volgens opmetingsstaat van de Onderaannemingsovereenkomst.

De vermoedelijke hoeveelheden zijn ten titel van inlichting gegeven en kunnen schommelingen ondergaan, zonder dat dit enige wijziging in de eenheidsprijzen of het toekennen van enige schadevergoeding kan teweegbrengen.

De vermoedelijke hoeveelheden worden na uitvoering onderworpen aan een tegensprekelijke opmeting op de Werf, en dit volgens de meetcode gehanteerd in de Contractuele Documenten.

Een tegensprekelijk opgesteld document (zoals een prestatiebon, opmetingsstaat, werkbon, ...) met het resultaat van de opmeting wordt aan de Onderaannemer afgeleverd na de opmeting. Dit document moet verplicht bij de factuur worden gevoegd, zoals aangegeven in artikel 5.2.

Tenzij anders overeengekomen in de Bijzondere Voorwaarden, kunnen de gemeten hoeveelheden nooit de werkelijk uitgevoerde hoeveelheden overschrijden (openingen worden dus afgetrokken) of hoger zijn dan de door de Bouwheer aanvaarde en aan de Hoofdaannemer betaalde hoeveelheden.

De posten met forfaitaire hoeveelheden (FF) moeten niet worden gemeten.

4.3. Wijzingen aan de Werken, meerwerken en minderwerken

4.3.1. Minderwerken

Bij toepassing van artikel 1794 B.W. mag de Hoofdaannemer te allen tijde, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Bouwheer, architect, studie bureau of anderen, werken geheel of gedeeltelijk annuleren, zonder opgave van reden. De Onderaannemer zal enkel recht hebben op vergoeding van de uitgevoerde werken, met uitsluiting van herziening van de Prijs of schadevergoeding voor winstderving, tenzij in die gevallen waarin de Hoofdaannemer hiervan zelf ook gebruik heeft kunnen maken. Het voorgaande geldt ongeacht de reden voor de gehele of gedeeltelijke annulering.

4.3.2. Meerwerken of wijzigingen bevolen door de Hoofdaannemer

De Hoofdaannemer mag te allen tijde, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van de Bouwheer, architect, studie bureau of anderen, wijzigingen aanbrengen aan de Werken in meer en desgevallend schriftelijk meerwerken bestellen.

Wijzigingen aan de Werken en/of meerwerken brengen geen verlenging van de Uitvoeringstermijn, aanpassing van de Prijs of schadevergoeding met zich mee, dan mits het schriftelijk akkoord van de Hoofdaannemer voorafgaand aan de uitvoering van de wijzigingen.

Indien de Onderaannemer gerechtigd is op een vergoeding van deze wijzigingen en/of meerwerken of een aanpassing van de Prijs, wordt deze vergoeding of aanpassing bepaald aan de hand van de eenheidsprijzen zoals bepaald in de Onderaannemingsovereenkomst en de Bijzondere Voorwaarden. Indien er geen eenheidsprijzen zijn opgenomen of bij ontstentenis van een eenheidsprijs voor dergelijke werken, zal in overleg tussen Partijen een nieuwe prijs bepaald worden voorafgaandelijk aan de uitvoering van de wijzigingen of meerwerken.

In geen geval kan een betwisting over de toe te passen nieuwe prijs worden ingeroepen ter rechtvaardiging van een weigering van de Onderaannemer om de werken of meerwerken in kwestie aan te vatten of verder te zetten.

4.3.3. Meerwerken of wijzigingen op verzoek van de Onderaannemer

De Onderaannemer is steeds gerechtigd om wijzigingen en/of meerwerken voor te stellen, doch mag geen wijzigingen en/of meerwerken uitvoeren zonder het voorafgaand schriftelijk akkoord van de Hoofdaannemer.

Wijzigingen en/of meerwerken die zijn uitgevoerd zonder voorafgaand schriftelijk akkoord van de Hoofdaannemer, kunnen in geen geval aanleiding geven tot een verlenging van de Uitvoeringstermijn of tot een vermeerdering van de Prijs of tot enige andere vergoeding ten gunste van de Onderaannemer, en worden geacht te zijn uitgevoerd in het voordeel van de Hoofdaannemer en reeds inbegrepen in de Prijs.

De Onderaannemer heeft uitsluitend recht op een herziening van de Prijs of aanpassing van de Uitvoeringstermijn, indien en voor zover deze toegekend zijn door de Bouwheer aan de Hoofdaannemer toegekend zijn.

4.3.4. Werken in regie

De Hoofdaannemer behoudt zich het recht voor om de Onderaannemer in uitzonderlijke gevallen opdracht te geven tot het uitvoeren van werken in regie. Deze werken moeten het voorwerp uitmaken van een voorafgaandelijk schriftelijk akkoord over de regietarieven.

Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen, stelt de Hoofdaannemer zelf een werkbbon voor de werken in regie op, waarvan het model voorafgaandelijk wordt overgemaakt aan de Onderaannemer.

In de andere gevallen, zal een door de Onderaannemer opgestelde werkbbon enkel kunnen aanvaard worden indien hij naast de hierna opgesomde verplichte vermeldingen, ook minstens de handtekening draagt van (een aangestelde van) de Hoofdaannemer.

Deze werkbbon vermeldt:

- de datum van de tussenkomst;
- het werfnummer
- de aard en de plaats van de gerealiseerde werken;
- een detail van de gepresteerde uren en de geleverde materialen of uitrusting;
- de totale prijs voor elke post in toepassing van de overeengekomen uurtarieven en eenheidsprijzen.

De Onderaannemer bezorgt de werkbbon dagelijks aan de aangestelde van de Hoofdaannemer, dit voor goedkeuring. Een goedgekeurd, doch desgevallend gecorrigeerd, exemplaar wordt terug bezorgd aan de Onderaannemer, die dit voegt aan zijn factuur, zoals bepaald in artikel 5.2. De Onderaannemer kan uitsluitend vergoed worden voor prestaties waarvoor een goedgekeurde werkbbon werd afgeleverd; enkel door de Hoofdaannemer goedgekeurde bedragen mogen gefactureerd worden. Dergelijke goedkeuring houdt in geen geval aanvaarding of goedkeuring van de betrokken werken in.

5. De Prijs en de betaling

5.1. Elementen inbegrepen in de Prijs

De Prijs dekt alle Werken die conform de Contactuele Documenten ten laste van de Onderaannemer zijn, en alle bijkomende werken, studies, leveringen en prestaties, die, zelfs als ze niet expliciet opgenomen zijn, noodzakelijk zijn voor de feilloze uitvoering van de Werken, zelfs in geval van fouten en leemtes in de opmetingsstaat en onvolkomenheden op de plannen.

De vermelde eenheidsprijzen zijn forfaitair. Bij vermoedelijke hoeveelheden gelden ze per netto-eenheid (m³, m², m, procent, enz.) die daadwerkelijk is geplaatst.

De eenheidsprijzen worden geacht opgesteld te zijn volgens de eigen berekeningen van de Onderaannemer en alle noodzakelijke elementen te omvatten, zoals o.m. lonen, sociale lasten, uitrusting, heffingen en taksen van welke aard ook, kosten voor intellectuele eigendomsrechten en verplaatsings- en/of transportkosten (inclusief kilometerheffing), zodat de Onderaannemer zich niet kan beroepen op enige fout, vergetelheid, wijziging in de wet- of regelgeving, om een prijsaanpassing te vragen.

5.2. Facturatie

De 25ste (vijfentwintigste) van elke maand maakt de Onderaannemer een voorstel van gecumuleerde en gedetailleerde vorderingsstaat op met daarin enerzijds de tijdens die maand verwerkte hoeveelheden of de toegestane schijven van het forfaitair bedrag (onder de rubrieknummers en de beschrijvingen vermeld op de samenvattende lijst) en anderzijds de samengevoegde hoeveelheden of schijven die werden gerealiseerd sinds het begin van de Werken. Alleen de uitgevoerde en goedgekeurde werken mogen worden gefactureerd.

Op basis van deze tegensprekelijke vaststellingen wordt door de verantwoordelijke van de Hoofdaannemer een "voor akkoord" ondertekend en gedateerd document (bon, dagverslag, opmetingsstaat, ...) afgeleverd.

Alleen effectief uitgevoerde werken zullen het voorwerp uitmaken van de opmeting en zullen op voormeld document worden vermeld, om vervolgens te mogen worden gefactureerd.

Tenzij hierover anders wordt overeengekomen in de Bijzondere Voorwaarden, kunnen de hoeveelheden of schijven die de Onderaannemer in rekening brengt in zijn vorderingsstaten diegene die voor de genoemde Werken door de Bouwheer aan de Hoofdaannemer zijn toegestaan, nooit te boven gaan.

Maandelijks wordt er een factuur opgesteld op naam van de Hoofdaannemer, en gericht aan de maatschappelijke zetel van de Hoofdaannemer, zoals vermeld in de Onderaannemingsovereenkomst. De facturen van de Onderaannemer mogen slechts betrekking hebben op de Werf en op de daadwerkelijk uitgevoerde werken zoals vermeld in de bijgevoegde en goedgekeurde vorderingsstaat. De factuur vermeldt steeds de referenties van de Hoofdaannemer, zoals vermeld bovenaan de Onderaannemingsovereenkomst. Zij vermelden eveneens de correcte boekhoudkundige imputatie, zoals door de Hoofdaannemer is meegedeeld.

Deze factuur is verplicht vergezeld van het origineel van de gecumuleerde en gedetailleerde vorderingsstaat van de Werken (en desgevallend de regiebonnen voor de werken), goedgekeurd en behoorlijk ondertekend door de vertegenwoordiger van de Hoofdaannemer op de Werf. De factuur stemt volledig overeen met de goedgekeurde vorderingsstaat.

Indien de facturen niet beantwoorden aan de wettelijke voorschriften of aan de contractuele voorwaarden, dan worden ze niet aanvaard en worden ze geacht te zijn geprotesteerd, ongeacht of, en zo ja, het tijdstip waarop zij werden teruggestuurd. Op geen enkele wijze kunnen zij geacht worden stilzwijgend te zijn aanvaard.

De maandelijkse facturatie kan niet beschouwd worden als een juiste waardebeoordeling van het werk op dat ogenblik, ook niet als de vorderingsstaten ondertekend zijn door de vertegenwoordiger van de Hoofdaannemer. De betaling van de facturen geldt evenmin als aanvaarding van de Werken. Alle betalingen gelden slechts als voorschotten tot aan de goedkeuring van de eindafrekening.

De Onderaannemer kan de vorderingsstaten in geen geval invoeren om zich te onttrekken aan de opmeting die wordt uitgevoerd op het einde van de Werken, zoals bepaald in artikel 5.3 van de Algemene Voorwaarden.

5.3. Voorstel van gecumuleerde eindstaat

Elk voorstel van eindafrekening, vergezeld van een gecumuleerde eindstaat dient binnen dertig (30) kalenderdagen na voorlopige oplevering van de Werken, dan wel op enig vroeger tijdstip op verzoek van de Partijen, bij de Hoofdaannemer te worden ingediend.

De Hoofdaannemer keurt het door de Onderaannemer ingediende voorstel tot eindafrekening goed of af.

In geval van akkoord omtrent het voorstel tot eindafrekening, stelt de Onderaannemer een eindfactuur of creditnota op met duidelijke vermelding "eindafrekening".

Indien de Hoofdaannemer niet akkoord is met het voorstel tot eindafrekening opgesteld door de Onderaannemer, worden de redenen hiervan kenbaar gemaakt aan de Onderaannemer. In ieder geval zal bij gebreke aan uitdrukkelijke en schriftelijke goedkeuring van het voorstel tot eindafrekening van de Onderaannemer door de Hoofdaannemer binnen de maand na verzending van het voorstel tot eindafrekening aan de Hoofdaannemer, dit voorstel tot eindafrekening worden geacht te zijn afgekeurd.

Zo de Onderaannemer niet tijdig een voorstel tot eindafrekening indient, kan de Hoofdaannemer zelf een eindafrekening opstellen. Indien hiervoor naar mening van de Hoofdaannemer een opmeting of vaststellingen moeten gebeuren, kan de Hoofdaannemer de Onderaannemer hiervoor uitnodigen, en worden deze opmetingen of vaststellingen in ieder geval geacht tegensprekelijk te zijn en tegenstelbaar aan de Onderaannemer indien deze hierop is uitgenodigd minstens twee werkdagen vóór de opmetingen of vaststellingen ongeacht of hij al dan niet aanwezig is. Behoudens fundamentele schriftelijke betwisting vanwege de Onderaannemer binnen de tien (10) kalenderdagen na verzending van de eindafrekening door de Hoofdaannemer, wordt deze eindafrekening in ieder geval geacht aanvaard te zijn door de Onderaannemer, ongeacht of er tegensprekelijke opmetingen of vaststellingen zijn gebeurd of niet. Indien er aan de Hoofdaannemer een bedrag toekomt bij de eindafrekening, is het door de Hoofdaannemer berekend bedrag verschuldigd en betaalbaar door de Onderaannemer en zal de Onderaannemer indien vereist op eerste verzoek een creditnota opstellen.

5.4. Betalingstermijn

Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen in de Bijzondere Voorwaarden, zijn de conform artikel 5.2 opgestelde facturen van de Onderaannemer betaalbaar binnen de zestig (60) kalenderdagen te rekenen vanaf het einde van de maand waarin de prestaties waarop de factuur van de Onderaannemer betrekking heeft, werden geleverd, op voorwaarde dat de betrokken factuur op de maatschappelijke zetel van de Hoofdaannemer wordt ontvangen uiterlijk op de vijfde (5de) werkdag van de maand die volgt op de maand waarin de prestaties werden geleverd.

Indien de factuur van de Onderaannemer op de maatschappelijke zetel van de Hoofdaannemer wordt ontvangen later dan de vijfde werkdag van de maand die volgt op de maand waarin de prestaties werden geleverd, zal de betrokken factuur worden betaald op zestig (60) kalenderdagen te rekenen vanaf het einde van de maand waarin de factuur van de Onderaannemer werd ontvangen.

Eventuele boetes en/of minwaardes ten laste van de Onderaannemers zullen op deze betalingen in mindering worden gebracht.

5.5. Verwijlntresten

Verwijlntresten kunnen slechts verschuldigd zijn op de opeisbare, conform de Onderaannemingsovereenkomst opgestelde en niet-geprotesteerde facturen en pas na een door de Onderaannemer per aangetekende post verstuurd ingebrekestelling die gedurende minstens vijftien (15) kalenderdagen zonder gevolg is gebleven.

De intresten beginnen pas te lopen op de tiende (10de) werkdag na ontvangst van de ingebrekestelling. Partijen komen uitdrukkelijk overeen dat de intresten de volledige schade ten gevolge van de vertraging in betaling dekken en dat de Onderaannemer geen aanspraak kan maken op enige andere schadeloosstelling.

Intresten worden toegekend aan de wettelijke rentevoet, vastgesteld in toepassing van de Wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen intrest.

De Onderaannemer is niet gerechtigd zijn werken stop te zetten of te vertragen, tijdelijk noch definitief, om reden van gehele of gedeeltelijke, al dan niet tijdelijke, niet-betaling van één of meer van zijn facturen.

5.6. Schuldoverdracht

Op de Hoofdaannemer mag geen enkel handelseffect worden getrokken. Endossement en overdracht van de facturen van de Onderaannemer zijn verboden, behoudens voorafgaand schriftelijk akkoord van de Hoofdaannemer. Dit akkoord kan slechts gegeven worden na de uitdrukkelijke aanvaarding door de cessionaris dat de Hoofdaannemer een afwijking geniet van artikel 1295 B.W. en zich steeds kan beroepen op schuldvergelijking evenals op andere verweermiddelen, bv. de niet-uitvoeringsexceptie.

Een eventuele cessie kan geen enkel nadeel toebrengen aan de Hoofdaannemer noch afbreuk doen aan de rechten en verbintenissen overeengekomen in de Onderaannemingsovereenkomst. Zo zal de Hoofdaannemer nog steeds alle opmerkingen met betrekking tot de Werken geldig kunnen mededelen aan de Onderaannemer, ongeacht overdracht van de factuur en endossement. Alle excepties die de Hoofdaannemer had kunnen inroepen ten aanzien van de Onderaannemer zijn evenzeer tegenstelbaar aan de partij aan wie de factuur werd overgedragen.

De Onderaannemer verbindt zich ertoe de tekst van dit artikel mee te delen aan de partij aan wie de factuur werd overgedragen en stelt de Hoofdaannemer uitdrukkelijk vrij van het voeren van briefwisseling met deze partij of om haar verzoeken om inlichtingen te beantwoorden.

Uit het niet beantwoorden van briefwisseling met een partij aan wie de factuur werd overgedragen, kunnen geen rechten geput worden.

Voor elke betaling van een factuur van de Onderaannemer, die geëndosseerd of overgedragen is of waarvoor de Hoofdaannemer de wettelijk verplichte inhoudingen voor sociale zekerheid of fiscus heeft dienen te verrichten, wordt een forfaitaire vergoeding van € 85,00 (vijfentachtig euro) aangerekend ter dekking van de bijkomende administratieve kosten die deze factuur veroorzaakt.

5.7. Compensatie

De Hoofdaannemer heeft het recht om bedragen die hij aan de Onderaannemer verschuldigd is, te verrekenen met bedragen die de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer verschuldigd is met betrekking tot de Werken of andere werken die de Onderaannemer voor de Hoofdaannemer, desgevallend op andere werven, uitvoert. Deze bepaling geldt ook in geval van faillissement, vereffening, stopzetting van de activiteiten van de Onderaannemer, of elke andere voortijdige beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst ten nadele van de Onderaannemer, ongeacht of de schuld opeisbaar, vaststaand of zeker is.

6. Termijnen, planning en boetes

6.1. Termijnen en planning

De Onderaannemer verbindt zich ertoe de overeengekomen Uitvoeringstermijn en de planning stipt na te leven. Dit maakt een resultaatsverbintenis uit en een essentiële voorwaarde van de Onderaannemingsovereenkomst.

De Uitvoeringstermijn wordt bepaald rekening houdend met alle voorziene en onvoorziene omstandigheden en risico's die zich zouden kunnen voordoen. De Onderaannemer kan zich enkel op de door de Bouwheer aanvaarde gevallen van overmacht en weerverlet beroepen.

De Hoofdaannemer behoudt zich het recht voor om het geheel of een deel van de Werken uit te stellen naar een latere datum. Voor zover deze wijzigingen op wettelijke of gewettigde motieven zijn gesteund, zal de Onderaannemer ze aanvaarden, zonder aanspraak te kunnen maken op een aanpassing van de Prijs, schadevergoeding of een verlenging van de Uitvoeringstermijn, behalve wanneer expliciet en schriftelijk anders overeengekomen wordt.

De Onderaannemer erkent dat de Bouwheer het recht heeft de Werken te schorsen en dat de Hoofdaannemer de werken van de diverse op de Werf aanwezige onderaannemers moet coördineren. De Onderaannemer zal zich terzake schikken naar de bevelen van de Hoofdaannemer. Hij kan geen aanspraak maken op een aanpassing van de Prijs, schadevergoeding of een verlenging van de Uitvoeringstermijn, dan in de gevallen waarin de Hoofdaannemer hierop aanspraak kan maken ten aanzien van de Bouwheer, en in zoverre deze ook door de Bouwheer worden gehonoreerd.

De Onderaannemer verbindt zich ertoe de Hoofdaannemer onmiddellijk in kennis te stellen van elk feit of omstandigheid die een invloed kan hebben op de Uitvoeringstermijn, ongeacht of de Hoofdaannemer hier reeds kennis van heeft, op straffe van verval van enig recht op (schade)vergoeding, termijnverlenging of (andere) wijziging van de Onderaannemingsovereenkomst.

Indien nodig met het oog op de naleving van de opgelegde Uitvoeringstermijn (en eventuele deeltermijnen), verklaart de Onderaannemer zich akkoord om zijn personeel voor zover wettelijk toegelaten, buiten de normale werkuren te doen werken, bijv. tijdens weekends, feestdagen, collectief verlof en/of door overuren. Het is de eigen verantwoordelijkheid van de Onderaannemer om daartoe tijdig de nodige administratieve en praktische maatregelen te treffen en toelatingen te bekomen.

6.2. Vergoeding wegens niet-naleving van de termijnen

Ter vergoeding van de schade die de Hoofdaannemer lijdt ten gevolge van de vertraging van de Onderaannemer, is de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer een dagelijkse forfaitaire schadevergoeding verschuldigd gelijk aan 2/1000 (twee pro mille) van de Prijs voor elke kalenderdag vertraging, met een minimum van 500 (vijfhonderd) euro per kalenderdag vertraging, automatisch en van rechtswege, zonder vereiste van voorafgaande ingebrekestelling, onverminderd het recht van de Hoofdaannemer op de volledige vergoeding van alle schade wegens de vertraging te wijten aan de Onderaannemer die niet gedekt zou worden door deze forfaitaire schadevergoeding. De Onderaannemer dient de Hoofdaannemer tevens integraal te vergoeden en te vrijwaren voor vorderingen en aanspraken van derden zoals de Bouwheer wegens deze vertraging.

De hierboven vermelde vergoedingen zijn van toepassing op de niet-naleving van de Uitvoeringstermijn, gedeeltelijke of tussentijdse termijnen.

7. Uitvoeringsmodaliteiten van de Werken

7.1. Bouwplaatsinstallatie

De Werken moeten worden uitgevoerd zoals bepaald in de Contractuele Documenten.

De Onderaannemer werkt op eigen verantwoordelijkheid en moet zijn bouwplaatsinstallaties opstellen op de plaatsen die uitdrukkelijk door de Hoofdaannemer zijn aangeduid.

7.2. Niet-conformiteit

De Onderaannemer voert de Werken uit en levert en plaatst de materialen en het materieel conform de specificaties van de Contractuele Documenten en de goedgekeurde technische fiches. De Hoofdaannemer kan op elk ogenblik niet-conforme Werken laten stopzetten of herbeginnen en alle Werken en/of materialen die niet de voorgeschreven kwaliteit hebben of anderszins niet overeenstemmen met de Contractuele Documenten, weigeren, zonder dat de Onderaannemer de uitvoering van dat bevel kan weigeren of er een argument in kan zoeken voor een verzoek tot aanpassing van de Prijs, schadevergoeding of een verlenging van de Uitvoeringstermijn.

De Hoofdaannemer en de Bouwheer hebben het recht om op ieder ogenblik in de magazijnen of werkplaatsen van de Onderaannemer of diens leverancier of (onder)onderaannemer (voor wie de Onderaannemer zich sterk maakt en volledig verantwoordelijk is), op de Werf of op iedere andere nuttige plaats, de in uitvoering zijnde Werken, evenals de grondstoffen en de in productie zijnde of afgewerkte producten, alsook elk materiaal of werktuig, welke voor de uitvoering van de Werken bestemd of dienstig is, te controleren en daarover alle nuttige informatie in te winnen, en eventueel gebruiksdemonstraties, monsters, modellen of types te vragen. De kosten hiervoor zijn voor rekening van de Onderaannemer.

7.3. Orde en netheid

Tijdens de uitvoering van zijn Werken en bij iedere tussenkomst van de Onderaannemer, staat deze in voor de netheid van zijn aandeel in de Werf. Indien er na ingebrekestelling binnen de voorgeschreven termijn niet wordt overgegaan tot het opruimen van het afval, puin, vuilnis, verpakkingen enz., dan heeft de Hoofdaannemer het recht om dit zelf te doen of om dit door een derde te laten doen, op kosten en risico van de Onderaannemer, zonder vereiste van voorafgaande gerechtelijke toelating. Alle eventuele kosten voor het laden en de afvoer van het afval (zoals onder meer materieel, container, transport, stort- en milieutaksen) vallen eveneens ten laste van de Onderaannemer.

7.4. Te overhandigen documenten

De Onderaannemer verbindt zich ertoe de Hoofdaannemer tijdens de uitvoering van de Werken tijdig alle documenten (onder andere berekeningen, technische fiches, materieelspecificaties, keuringsattesten, kwaliteit- en detailplannen, certificaten, as-builde documenten, documenten voor EPB-berekeningen, ...) te bezorgen, die de Hoofdaannemer nodig heeft om te voldoen aan de verplichtingen opgelegd door de Bouwheer, vergunningen en/of de toepasselijke wet- en regelgeving.

7.5. Werfvergaderingen

Op verzoek van de Hoofdaannemer zal de Onderaannemer deelnemen aan de eventuele werfvergaderingen, evenals aan elke andere vergadering die de Hoofdaannemer nodig acht, telkens wanneer hij hiervoor door een vertegenwoordiger van de Hoofdaannemer wordt uitgenodigd.

Het verslag of het proces-verbaal van de vergadering heeft tegen de Onderaannemer dezelfde bewijskracht als een aangetekende brief.

7.6. Vertegenwoordiger van de Onderaannemer op de Werf en personeel

De Onderaannemer vaardigt een vertegenwoordiger af die de taal van de Onderaannemingsovereenkomst machtig is en voldoende technisch onderlegd is en die de bevoegdheid heeft de Onderaannemer te verbinden en overleg pleegt met de Hoofdaannemer over de wijze van uitvoering en de nodige instructies daartoe geeft aan de aangestelden en (onder)onderaannemers van de Onderaannemer op de Werf.

De Onderaannemer deelt de identiteit van deze vertegenwoordiger mee aan de Hoofdaannemer vóór de aanvang van de Werken.

De Hoofdaannemer behoudt zich het recht voor om de vertegenwoordiger te laten vervangen, mits hij zich hierbij kan steunen op geldige motieven. Wanneer de Hoofdaannemer van dit recht gebruik maakt, zal de Onderaannemer zijn vertegenwoordiger binnen de tien (10) werkdagen vervangen.

8. Waarborg

8.1. Stellen van de waarborg

De Onderaannemer moet – behoudens andersluidende bepaling in de Bijzondere Voorwaarden – een abstracte, onvoorwaardelijke, onherroepelijke en op eerste verzoek opvraagbare bankgarantie stellen bij een financiële instelling van eerste rang die in één van de EU-lidstaten bij wet erkend is, zodat de garant in geval van opeising van de bankgarantie geen weigering, verweer of voorbehoud vanwege de Onderaannemer kan tegenwerpen. Het bedrag van deze bankgarantie, al dan niet uitgedrukt in een percentage van de Prijs, wordt vastgelegd in de Bijzondere Voorwaarden.

Het bewijs van deze bankgarantie moet verplicht binnen dertig (30) kalenderdagen na het sluiten van de Onderaannemingsovereenkomst in het bezit van de Hoofdaannemer zijn.

De Onderaannemer verbindt zich ertoe alleen gebruik te maken van het model van bankgarantie uit bijlage bij de Contractuele Documenten gevoegd, dat integraal deel uitmaakt van de Onderaannemingsovereenkomst. De ten gunste van de Hoofdaannemer afgegeven bankgarantie moet geldig blijven tot bij de vrijgave zoals bepaald in artikel 8.3.

Indien de waarborg niet tijdig, volledig en volgens de bepalingen van dit artikel 8 wordt gesteld, kan de Hoofdaannemer naar eigen goeddunken en zonder enige afstand van recht voor de voortzetting van de Onderaannemingsovereenkomst kiezen, waarbij de waarborg zal worden gesteld middels inhouding van tien procent (10%) van de Prijs op de aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen, bv. op de eerste naar behoren ingediende factuur van de Onderaannemer of, ingeval de eerste factuur minder dan tien procent (10%) vertegenwoordigt van de Prijs, op de eerste en volgende facturen van de Onderaannemer.

8.2. Voorwerp van de waarborg

De van de Onderaannemer vereiste waarborg dekt de goede uitvoering van de Onderaannemingsovereenkomst, met inbegrip van de gewijzigde of bijkomende werken die de Onderaannemer toevertrouwd worden tijdens de uitvoering van de Onderaannemingsovereenkomst en die er integraal deel van uitmaken.

Indien aanpassingen aan de Onderaannemingsovereenkomst, aan de opdracht van de Onderaannemer of aan de Werken leiden tot prijsstijgingen, meerwerken, wijzigingen of aanpassingen van de hoeveelheden, dan is de Onderaannemer gehouden om een bijkomende waarborg te stellen, gelijk aan 10% van de bijkomende waarde van de Werken. Indien dergelijke wijzigingen zouden leiden tot een vermindering van de Prijs, wordt de waarborg echter niet verminderd.

8.3. Vrijgave van de waarborg

Op schriftelijk verzoek van de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer zal de bankgarantie vrijgegeven worden en/of zullen de als waarborg op de facturen ingehouden bedragen betaald worden op de volgende tijdstippen:

- de helft van de bankgarantie of inhouding (50%) zal vrijgegeven worden, mits de volgende cumulatieve voorwaarden zijn vervuld:
 1. de Werken zijn integraal voltooid;
 2. afgifte as-buльдossier en alle documenten die nuttig en noodzakelijk zijn voor het bekomen van de voorlopige oplevering;
 3. toekenning van de voorlopige oplevering van het Project door de Bouwheer, zoals blijkt uit de ondertekening van het proces-verbaal van voorlopige oplevering ondertekend door de Bouwheer;
 4. indien het PV van voorlopige oplevering opmerkingen bevat ten aanzien van de Werken, van zodra de Bouwheer en de Hoofdaannemer oordelen dat de Onderaannemer alle opmerkingen van de voorlopige oplevering die betrekking hebben op de Werken opgelost heeft;
 5. bestaan van een akkoord tussen Partijen over de eindafrekening voor de Werken.
 6. na het akkoord van de Bouwheer dat er op de Werken van de Onderaannemer geen opmerkingen zijn die de voorlopige oplevering van het Project in de weg staan of na ingebruikname van het Project door de Bouwheer.

- het saldo van de bankgarantie of inhouding (50%) zal vrijgegeven worden, mits de volgende cumulatieve voorwaarden zijn vervuld:
 1. toekenning van de definitieve oplevering van de Werken door de Bouwheer;
 2. desgevallend, van zodra de Bouwheer en de Hoofdaannemer oordelen dat de Onderaannemer alle opmerkingen die betrekking hebben op de Werken, die gemaakt werden in het kader van de definitieve oplevering opgelost heeft.

De vrijgegeven waarborg wordt desgevallend verminderd met alle bewezen kosten ten laste van de Onderaannemer, onder andere, maar niet beperkt tot de minderwaarden, vertragingsboetes, administratieve boetes, lonen, RSZ-schulden, belastingschulden en de kosten voor de samenstelling van het as-buльдossier.

8.4. Definitieve verkrijging van het bedrag van de waarborg door de Hoofdaannemer

Onverminderd het recht van de Hoofdaannemer op integrale vergoeding van schade, zijn het volledige bedrag van de bankgarantie en de inhoudingen op facturen van rechtswege definitief als forfaitaire schadevergoeding verkregen door de Hoofdaannemer:

- in alle gevallen van schuldige niet-uitvoering van de Onderaannemingsovereenkomst door de Onderaannemer die leiden tot maatregelen van rechtswege van de Hoofdaannemer;
- bij faillissement, vereffening, stopzetting van de activiteiten van de Onderaannemer, of elke andere voortijdige beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst ten nadele van de Onderaannemer vóór vrijgave van de waarborg of inhouding.

9. Eigendoms- en risico-overdracht

Alle materialen en benodigdheden (exclusief materieel) die de Onderaannemer ten behoeve van de Werken op de Werf heeft geleverd, worden vanaf dat ogenblik automatisch de integrale en exclusieve eigendom van de Hoofdaannemer. Het is de Onderaannemer bijgevolg verboden zijn materialen en benodigdheden van de Werf weg te halen zonder hiervoor voorafgaandelijk en op gemotiveerde wijze de uitdrukkelijke toestemming te hebben gevraagd van de Hoofdaannemer, dewelke de opgegeven motieven minstens zal onderzoeken. De risico's met betrekking tot voormelde materialen en benodigdheden, alsook met betrekking tot de Werken, blijven voor rekening van de Onderaannemer, en wel tot op het ogenblik van de voorlopige oplevering van de Werken.

Hetzelfde geldt voor de materialen en benodigdheden die bij de Onderaannemer liggen opgeslagen, maar reeds door de Hoofdaannemer betaald zijn, ook al ware het slechts gedeeltelijk.

10. Oplevering, waarborgtermijn, tienjarige aansprakelijkheid

10.1. Voorbereiding van de voorlopige oplevering

Alvorens tot de voorlopige oplevering kan overgegaan worden, bezorgt de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer alle documenten en gegevens nodig voor het bekomen van de voorlopige oplevering, waaronder het volledig as-buitedossier, met plannen, handleiding en onderhoudsboekjes.

Hij verwijdert zijn materieel, afval en puin en gaat over tot de finale opruiming van de Werken.

10.2. Procedure

De Werken worden voorlopig en definitief opgeleverd door de Bouwheer en de Hoofdaannemer volgens de procedures, voorwaarden en de termijnen voorzien in de Hoofdovereenkomst

De voorlopige en definitieve oplevering van de Werken zal in ieder geval slechts plaats kunnen vinden na de voorlopige respectievelijk definitieve oplevering van het Project door de Bouwheer. Alle door de Bouwheer gemaakte opmerkingen op de Werken worden beschouwd als onderdeel van de opmerkingen van de Hoofdaannemer ten opzichte van de Onderaannemer, onverminderd het recht van de Hoofdaannemer om zelf ook opmerkingen te formuleren. De Onderaannemer dient de Hoofdaannemer integraal te vrijwaren indien het Project niet kan worden opgeleverd wegens gebreken of onvolkomenheden in of het onvoltooid zijn van de Werken of het ontbreken van door de Onderaannemer aan te brengen stukken of documenten.

De Hoofdaannemer is ertoe gehouden de Onderaannemer ervan op de hoogte te brengen wanneer de Bouwheer het Project voorlopig dan wel definitief oplevert en zal de Onderaannemer informeren telkens wanneer dit nuttig is.

Stilzwijgende oplevering is niet mogelijk: de Werken kunnen uitsluitend schriftelijk worden opgeleverd.

De inbezitneming van de Werken, het gebruik ervan, het voortbouwen op de Werken door een derde-aannemer, de afwezigheid van klachten door de Hoofdaannemer gedurende een zekere tijd, een akkoord inzake de eindafrekening van de Werken, de volledige betaling van de Werken, de gehele vrijgave van de waarborg en iedere andere handeling dan de opmaak van een proces-verbaal van voorlopige respectievelijk definitieve oplevering, kunnen nooit worden gelijkgesteld met een oplevering of worden beschouwd als een stilzwijgende oplevering of aanvaarding van de Werken.

In elk geval verbindt de Onderaannemer zich ertoe alle opmerkingen die vóór of bij de voorlopige respectievelijk definitieve oplevering werden gemaakt, te verhelpen binnen de opgegeven termijn en in ieder geval zo snel mogelijk.

10.3. Verplichtingen na de voorlopige oplevering

De Werken zijn onderworpen aan dezelfde waarborgen als de waarborgen die de Hoofdaannemer aan de Bouwheer geeft volgens de Hoofdovereenkomst.

Vanaf de voorlopige oplevering zal de Onderaannemer op eerste verzoek van de Hoofdaannemer tussenkomen en eventuele problemen oplossen, gebreken in de Werken herstellen, vervangen of opnieuw uitvoeren, en schade en minderwaarde hierdoor rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt integraal vergoeden.

In elk geval is de Onderaannemer vanaf de voorlopige oplevering gedurende tien (10) jaar aansprakelijk voor alle gebreken in de zin van de artikelen 1792 en 2270 B.W., alsook alle verborgen gebreken, die de Werken in toepassing van het gemeen recht treffen. De Onderaannemer vrijwaart de Hoofdaannemer integraal voor elke vordering of aanspraak van de Bouwheer of derden wegens gebreken in de Werken voor zolang als de Hoofdaannemer door de Bouwheer of derden kan worden aangesproken.

11. Maatregelen van rechtswege, beëindiging van de overeenkomst, overmacht

11.1. Maatregelen van rechtswege en beëindiging na ingebrekestelling wegens tekortkomingen van de

Onderaannemer

De Onderaannemer is o.a. in gebreke wanneer hij niet voldoet aan zijn contractuele of wettelijke verplichtingen. Wanneer de Onderaannemer in gebreke blijft, kan de Hoofdaannemer maatregelen van rechtswege nemen.

Alvorens over te gaan tot een maatregel van rechtswege, dient de Hoofdaannemer de Onderaannemer in gebreke te stellen.

Deze ingebrekestelling bevat een aanmaning gericht aan de Onderaannemer met melding dat hij binnen de acht werkdagen de tekortkoming(en) of vertraging(en) moet verhelpen of, wanneer verhelpen niet kan binnen de vooropgestelde termijn, een gedetailleerd actieplan moet bezorgen. De Hoofdaannemer kan deze termijn van acht (8) werkdagen op grond van hoogdringendheid verkorten tot vierentwintig (24) uur. Hij dient die hoogdringendheid dan in de ingebrekestelling te verantwoorden.

Onverminderd toepassing van artikel 11.2., kan de Hoofdaannemer overgaan tot een maatregel van rechtswege of de beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst, indien een afdoende en tijdige reactie van de Onderaannemer uitblijft.

Maatregelen van rechtswege kunnen zijn, zonder dat hiervoor de voorafgaande machtiging van de rechtbank dient bekomen te worden:

- de Onderaannemer, zijn personeel, zijn onderaannemer of diens personeel de toegang tot de Werf ontzeggen;
- de Werken geheel of gedeeltelijk met eigen middelen of door derden van eigen keuze herstellen, vervangen, opnieuw uitvoeren (in geval van een niet-conform werk) en/of laten voortzetten;
- materialen afkeuren of laten verwijderen, wanneer deze niet aan de voorgeschreven kwaliteit beantwoorden;
- elke noodzakelijke praktische maatregel nemen.

11.2. Onmiddellijke maatregelen van rechtswege en beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst wegens contractuele wanprestatie

In geval van ernstige contractuele tekortkomingen die elke verdere samenwerking onmogelijk maken, kan de Hoofdaannemer zonder ingebrekestelling en zonder voorafgaande machtiging van de rechtbank, de Onderaannemingsovereenkomst met onmiddellijke ingang beëindigen ten laste van de Onderaannemer.

De volgende gevallen worden beschouwd als ernstige contractuele tekortkoming die elke verdere samenwerking onmogelijk maakt:

- sociale, fiscale en loonschulden in hoofde van de Onderaannemer of diens (onder)onderaannemers of aangestelden, zoals bepaald in artikel 16;
- tewerkstelling van illegaal in het land verblijvende personen;

- inbreuken op sociale en arbeidsrechtelijke verplichtingen van enigerlei aard;
- het niet naleven van de bepaling van artikel 16.1 inzake elektronische aanwezigheidsregistratie;
- zware en/of herhaalde inbreuken op de bepalingen inzake veiligheid, kwaliteit, gezondheid en milieu;
- het niet voldoen aan de voorwaarden inzake erkenning van artikel 14;
- overhandigen, aanwenden en/of op enige andere manier gebruik maken van enige valse documenten of stukken
- het niet kunnen herstellen van tekortkomingen, vertragingen e.d. waarvoor de Onderaannemer in gebreke werd gesteld binnen de in de ingebrekestelling voorziene termijn, onder andere zoals voorzien in artikel 11.1.

Deze beëindiging wordt per aangetekend schrijven meegedeeld aan de Onderaannemer.

Bij overlijden, faillissement of vereffening of in geval van elke andere vorm van insolventie van de Onderaannemer heeft de Hoofdaannemer het recht te kiezen, ofwel voor beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst, ofwel voor voortzetting door de erfgenamen, wettelijke vertegenwoordigers of rechtsopvolgers volgens de voorwaarden van de Onderaannemingsovereenkomst.

11.3. Maatregelen gemeen voor de artikelen 11.1 en 11.2

Wanneer de Hoofdaannemer overgaat tot een maatregel van rechtswege die ertoe leidt dat de Werken geheel of gedeeltelijk niet door de Onderaannemer worden uitgevoerd, dan gelden de volgende bepalingen.

De Hoofdaannemer nodigt de Onderaannemer uit om aanwezig te zijn bij de opmaak van de tegensprekelijke vaststellingsstaat van de stand van de Werken. De uitnodiging wordt minstens achtenveertig (48) uur op voorhand overgemaakt.

Indien de Onderaannemer niet aanwezig is, zal een gerechtsdeurwaarder of een onafhankelijk deskundige, een vaststellingsstaat opmaken m.b.t. de stand van de Werken. Deze vaststellingsstaat geldt als tegensprekelijk en tegenstelbaar aan de Onderaannemer, zelfs als de Onderaannemer niet aanwezig is. De kosten van deze vaststelling zijn ten laste van de Onderaannemer.

De Hoofdaannemer is evenwel niet verplicht om deze vaststelling te laten opmaken, als het slechts werken van kleine omvang betreft of indien de stand van de Werken op het ogenblik van beëindiging van de Werken voldoende duidelijk is, bv. indien de vertegenwoordiger van de Bouwheer vaststellingen heeft gedaan van de stand van de Werken. Behoudens tegenbewijs te leveren door de in gebreke gestelde Onderaannemer, wordt de in dit geval door de Hoofdaannemer opgemaakte vaststelling als definitief beschouwd en is deze bindend voor beide Partijen.

Indien de Hoofdaannemer overgaat tot een maatregel van rechtswege of tot beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst, vergoedt de Onderaannemer de Hoofdaannemer integraal voor alle schade.

De mogelijkheden en maatregelen van de Hoofdaannemer bepaald in dit artikel doen geen afbreuk aan de rechten, bevoegdheden en mogelijkheden van Partijen krachtens het gemene recht.

11.4. Beëindiging van de Onderaannemingsovereenkomst op andere gronden dan een contractuele wanprestatie

Partijen komen overeen dat de voortijdige beëindiging van de Hoofdovereenkomst door de Bouwheer de Hoofdaannemer de mogelijkheid geeft om de Onderaannemingsovereenkomst te beëindigen. In dat geval heeft de Onderaannemer slechts recht op vergoeding van uitgevoerde werken en eventuele schade in de mate dat de Hoofdaannemer zelf een vergoeding ontvangt. Indien en voor zover de Hoofdovereenkomst uitsluitend wordt beëindigd door de schuld van de Hoofdaannemer, kan de Onderaannemer aanspraak maken op vergoeding van de door hem werkelijk geleden schade.

11.5. Overmacht

Op straffe van onontvankelijkheid moet de Onderaannemer elk feit of omstandigheid die hem eventueel kan ontheffen van zijn contractuele of wettelijke aansprakelijkheden of die ertoe kan leiden dat de Onderaannemer zijn verbintenissen tijdelijk of definitief niet kan uitvoeren of de uitvoering ervan kan opschorten, aan de Hoofdaannemer schriftelijk melden binnen de achtenveertig (48) uur vanaf het moment waarop het feit of de omstandigheid zich voordoet en de Onderaannemer er kennis van heeft of redelijkerwijze kennis van moest hebben. Deze termijn is een vervalttermijn.

Eventuele vorderingen of eisen op basis van zulke feiten of omstandigheden zijn slechts ontvankelijk en eisbaar voor zover die feiten of omstandigheden door de Bouwheer zijn erkend en aanvaard.

12. Aansprakelijkheid

Op de Onderaannemer rust een resultaatsverbintenis voor alle door hem aangegane verplichtingen.

De Onderaannemer is aansprakelijk, en zal de Hoofdaannemer integraal vrijwaren, voor alle schade die voortvloeit uit of gerelateerd is aan de uitvoering van de Werken, zowel lichamelijke, materiële als immateriële schade, zowel contractuele als buitencontractuele schade, zowel rechtstreekse als onrechtstreekse schade, zowel voorzienbare als onvoorzienbare schade, zowel ten aanzien van derden als ten aanzien van de Hoofdaannemer, al dan niet veroorzaakt door toedoen van het personeel, een (onder)aannemer, een leverancier en/of het materieel van de Onderaannemer. De Onderaannemer is eveneens aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door de materialen in de Werken evenals voor de schade veroorzaakt door het materieel dat hij, zijn (onder)onderaannemers of zijn aangestelden, gebruiken. Tevens staat de Onderaannemer in voor elke beschadiging van geulen, leidingen, kabels, draad- of buizennetten, riolen, en in het algemeen alle naburige installaties, zowel ondergronds als bovengronds.

De Onderaannemer is zelf rechtstreeks aansprakelijk voor hinder of schade door hem, zijn (onder)onderaannemers en/of zijn aangestelden, rechtstreeks of onrechtstreeks veroorzaakt aan derden, waaronder ook de naburige eigendommen, en hij vrijwaart de Hoofdaannemer hiervoor integraal. De Onderaannemer neemt hierbij de aansprakelijkheid op zich die voortvloeit uit de artikelen 1382 tot en met 1386 van het Burgerlijk Wetboek. De Onderaannemer neemt hierbij ook integraal de foutloze aansprakelijkheid voor burenhinder op zich in de zin van artikel 544 BW. Hij is zelf rechtstreeks aansprakelijk voor het verstoren van het evenwicht met de naburige eigendommen en zal zelf moeten instaan om dit evenwicht op zijn kosten en risico te herstellen en de eventuele vergoedingen hiervoor te betalen.

13. Verzekering

De Onderaannemer verbindt zich ertoe, een arbeidsongevallenverzekering te onderschrijven ter dekking van al zijn personeel. Deze verzekering bevat een afstand van verhaal tegen de Hoofdaannemer, diens vertegenwoordigers, aangestelden of onderaannemers, de Bouwheer, diens vertegenwoordigers en aangestelden, architect en andere raadgevende en/of controlerende instanties. Indien er geen afstand van verhaal bedongen is, moet de Onderaannemer de Hoofdaannemer integraal vrijwaren.

Alle voertuigen die de Onderaannemer gebruikt, zijn gedekt door een WAM-verzekering. De Onderaannemer onderschrijft eveneens een gepaste verzekering ter dekking van het materieel en materiaal dat hij op de Werf aanwendt.

De Onderaannemer verbindt zich eveneens tot het aangaan van een verzekering B.A. uitbating, waarin zijn burgerlijke aansprakelijkheid gedekt wordt ten aanzien van derden, met inbegrip van de Hoofdaannemer en de Bouwheer en elke andere partij op de Werf aanwezig die als derde beschouwd wordt, evenals ter dekking van de schade veroorzaakt aan toevertrouwde goederen en burenhinder in de zin van artikel 544 B.W. Het bedrag van de dekking bedraagt minimaal € 2.500.000 per schadegeval materiële, lichamelijke en immateriële schade vermengd. De verzekering B.A. uitbating van de Onderaannemer zal steeds in eerste rang tussenkomen, zelfs wanneer het schadegeval eveneens verzekerd is in het kader van een A.B.R.-polis.

De premies, franchise en uitsluitingen betreffende verzekeringen te sluiten door de Onderaannemer, zijn inbegrepen in de Prijs.

De Onderaannemer levert op eerste verzoek van de Hoofdaannemer een attest af van toereikende dekking en van regelmatige betaling van de premies van zijn verzekeraar voor de diverse door hem onderschreven verzekeringen. Deze attesten vermelden de verzekerde bedragen en de toegepaste vrijstellingen. Zij bevatten eveneens het engagement van de verzekeraar van de Onderaannemer om de polis niet op te zeggen zonder de Hoofdaannemer hiervan vooraf op de hoogte te hebben gesteld.

De Onderaannemer legt de bepalingen van huidig artikel op aan zijn eventuele (onder)onderaannemers.

In het geval de verzekering van de Hoofdaannemer en/of de Bouwheer zou tussenkomen in een schadegeval veroorzaakt door de Onderaannemer, of een van diens (onder)onderaannemers, dan draagt de Onderaannemer zelf de last van alle vrijstellingen, eventuele uitsluitingen en ontoereikende dekking, meerpremies en premietoelagen.

In geval van faillissement, vereffening, ontbinding, of elke andere vorm van insolventie van de Onderaannemer, draagt de Onderaannemer aan de Hoofdaannemer alle rechten over waarover hij beschikt ten opzichte van de verzekeraars. De Onderaannemer draagt er zorg voor dat een dergelijke overdracht van rechten opgenomen is in de polis.

Het al dan niet bestaan van verzekeringsdekking voor schade of aansprakelijkheid ontheft de Onderaannemer niet van zijn aansprakelijkheid.

14. Erkenning

Wanneer de Hoofdovereenkomst onder de regelgeving op de overheidsopdrachten valt, zal de Onderaannemer voor de volledige duur van zijn werkzaamheden beschikken over een erkenning in de klasse en categorie of ondercategorie overeenkomstig en in verhouding tot de Werken. De Onderaannemer levert de Hoofdaannemer het bewijs van deze erkenning vooraleer de werkzaamheden aan te vatten.

Ten aanzien van buitenlandse Onderaannemers geldt dat zij dit bewijs tevens kunnen leveren door aan te tonen dat zij voldoen aan de voorwaarden voor het bekomen van een erkenning.

Wanneer de Onderaannemer bij aanvang van de Werken of tijdens de uitvoering ervan niet langer voldoet aan de eisen van dit artikel, moet de Onderaannemer de Hoofdaannemer hiervan binnen de twee werkdagen per aangetekend schrijven op de hoogte brengen.

15. Kwaliteit, veiligheid, gezondheid en milieu

De Onderaannemer erkent op de hoogte te zijn van het feit dat de Hoofdaannemer beschikt over een aantal borgingssystemen, inzake kwaliteit, veiligheid of milieu.

De Onderaannemer, en eventuele onderaannemers waarvoor deze aansprakelijk is, zullen in het kader van hun contractuele prestaties en leveringen de procedures ter waarborging van het door de Hoofdaannemer bepaalde kwaliteitsniveau naleven.

Zij zullen eveneens deelnemen aan kick-off meetings, toolboxmeetings en elke gelijkaardige opleiding georganiseerd door de Hoofdaannemer of de Bouwheer. Eveneens zullen zij periodieke audits, controles en inspecties toelaten.

15.1. Kwaliteit

De Onderaannemer zal, indien hij zelf een kwaliteitsborgingssysteem hanteert, voor de aanvang van de Werken het controleplan voor de Werf (de verzameling van de kwaliteitscontroledocumenten die op de Werf zullen worden gehanteerd teneinde de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden te waarborgen) voorleggen aan de werfleiding van de Hoofdaannemer en deze de kopieën bezorgen van de ingevulde controledocumenten.

15.2. Milieu

De Onderaannemer verbindt zich ertoe de Werken uit te voeren met respect voor de wettelijke en reglementaire voorschriften inzake milieu. Hij zal eveneens de milieuvoorschriften die gelden op de Werf naleven.

Het wegnemen en het verwijderen van het afval van de Werf en de opkuis van de Werken van de

Onderaannemer zijn te zijnen laste en dienen regelmatig te gebeuren; de kosten hiervoor dienen begrepen te zijn in de prijs.

De Onderaannemer is gehouden inert afval, recupereerbaar en recycleerbaar afval en ander niet-giftig afval gescheiden te verzamelen.

Indien de Onderaannemer gevaarlijk afval produceert in het kader van zijn opdracht, dient hij dit te verzamelen in daartoe bestemde en door hem op zijn kosten aan te leveren containers met inachtneming van de toepasselijke veiligheidsvoorschriften.

Wanneer de Onderaannemer in gebreke blijft inzake de opkuis van zijn werkzaamheden en het wegnemen van zijn afval, is de Hoofdaannemer gerechtigd, bij gebrek aan enige reactie binnen de drie (3) werkdagen na schriftelijke ingebrekestelling, om de opkuis en het wegnemen van het afval te laten uitvoeren op kosten van de Onderaannemer, vermeerderd met de kosten voor laden en afvoer van het afval (zoals materieel, container, transport, stort- en milieutaksen).

15.3. Veiligheid en gezondheid

15.3.1. Algemeen

De Onderaannemer verbindt zich ertoe zijn verplichtingen inzake veiligheid en gezondheid na te leven, zoals onder meer voorzien in het ARAB en de Codex Welzijn. De Onderaannemer dient hierover te waken wat betreft zijn personeel en/of derden op wie hij een beroep doet. Alle personen die personeel tewerkstellen op de Werf, aannemers en/of personen die op andere wijze arbeidsprestaties (doen) leveren, moeten hun activiteiten coördineren en elkaar wederzijds inlichten over de bestaande of potentiële professionele risico's.

De Onderaannemer zal er zich van vergewissen dat elke werknemer en/of derde op wie hij een beroep doet en die voor het eerst op de Werf komt, is ingelicht over de veiligheidsvoorschriften die van toepassing zijn. Hij zal zich onmiddellijk en vooraleer zijn werkzaamheden aan te vatten, aanbieden bij de werfleiding. De Onderaannemer draagt er verder zorg voor dat de informatie inzake veiligheid van de Hoofdaannemer onder zijn werknemers op de Werf verspreid wordt en dat de namen van de werknemers worden opgetekend, dat die kennis hebben genomen van de minimale veiligheidsvoorschriften van de Hoofdaannemer en van de geldende voorschriften op de Werf. Dit ontheft de Onderaannemer uiteraard niet van zijn wettelijke verplichting inzake veiligheid.

Indien de Onderaannemer of een van zijn aangestelden de bovenvermelde verplichting niet of gebrekkig nakomt, dan kan de Hoofdaannemer of de Bouwheer, na voorafgaandelijke ingebrekestelling, zelf de nodige maatregelen treffen in de bij deze overeenkomst bepaalde Werken, op kosten van de Onderaannemer. In geval van een dreigend, ernstig gevaar wordt de Hoofdaannemer ontslagen van bovengenoemde ingebrekestelling.

De Onderaannemer zal zijn bijzonder veiligheids- en gezondheidsplan, vervolledigd overeenkomstig de clausules van de Contractuele Documenten, opstellen in de taal van de Onderaannemingsovereenkomst evenals de taal van de Hoofdovereenkomst indien deze laatste overeenkomst in een andere taal is opgesteld, en minstens vijftien (15) kalenderdagen en uiterlijk vóór de aanvang van de Werken, samen met de ondertekende intentieverklaring, aan de Hoofdaannemer voorleggen.

Dit veiligheids- en gezondheidsplan bevat een analyse van de risico's eigen aan de uitvoering van de activiteiten van de Onderaannemer op de werf, zowel voor zijn personeel als voor om het even welke tussenkomende partij op de Werf. Deze risicoanalyse houdt rekening met de arbeidsvoorwaarden eigen aan de werf en bepaalt de preventie- en beschermingsmaatregelen die eruit voortvloeien en die zullen worden toegepast. De Onderaannemer verbindt zich ertoe dit veiligheidsplan aan te passen op eenvoudig verzoek van de Hoofdaannemer of veiligheidscoördinator.

Om de veiligheidscoördinatie efficiënt te laten verlopen, is de Onderaannemer verplicht een veiligheidsverantwoordelijke aan te duiden op de Werf, die zal deelnemen aan de coördinatievergaderingen, georganiseerd door de Hoofdaannemer of de veiligheidscoördinator en waarvoor hij opgeroepen wordt.

De Onderaannemer dient steeds de veiligheidsrichtlijnen op te volgen die hem door de Bouwheer, de veiligheidscoördinator, de werfleiding, en/of de preventiedienst van de Hoofdaannemer worden gegeven. Alle personeelsleden van de Bouwheer en van de Hoofdaannemer zijn gerechtigd om alle bepalingen inzake bescherming en preventie op de Werf te doen naleven.

De Onderaannemer zal alle voorzorgen nemen voor de bescherming en de veiligheid van zijn eigen personeel, het personeel van de Hoofdaannemer, dit van hun medecontractanten en van alle andere vaklieden en derden die aanwezig zijn op dat deel van de Werf.

15.3.2. Beschermingsmiddelen

De collectieve beschermingsmiddelen mogen in geen geval door de Onderaannemer worden verwijderd, verplaatst of aangepast.

De Hoofdaannemer wijst alle verantwoordelijkheid af voor ongevallen die zich kunnen voordoen tijdens het gebruik van zijn materieel (stellingen, ladders, goederenliften, enz.) door de Onderaannemer. Voordat hij zijn personeel ermee laat werken, vergewist de Onderaannemer zich dat dit materieel volkomen beantwoordt aan de voorschriften van de reglementering inzake veiligheid (preventie en bescherming).

Alle afgevaardigden en werknemers van de Onderaannemer zijn verplicht op de Werf de vereiste en nodige individuele beschermingsuitrusting (PBM) te gebruiken, die de Onderaannemer op zijn uitsluitende verantwoordelijkheid ter beschikking stelt. De Hoofdaannemer kan onder geen enkele voorwaarde verantwoordelijk gesteld worden voor niet voorziene of gebrekkige of onaangepaste individuele beschermingsuitrustingen.

15.3.3. Veiligheid materieel

Al het materieel dat de Onderaannemer aanwendt om zijn werkzaamheden uit te voeren en de uitvoering zelf van deze werkzaamheden moeten in volle overeenstemming zijn met alle toepasselijke voorschriften van het ARAB en de Codex Welzijn, alsook met de milieureglementeringen en alle bijhorende K.B.'s, M.B.'s, Ordonnanties Europese richtlijnen, enz. Alle machines dienen in overeenstemming te zijn met de geldende regelgeving, steeds in goede staat van werking te zijn en onderhouden te worden, opdat zij geen gevaar zouden kunnen opleveren voor de gebruiker ervan of de andere medewerkers op de Werf. De Hoofdaannemer behoudt zich het recht voor om materieel dat niet in overeenstemming is met de voormelde bepalingen de toegang tot de Werf te ontzeggen en/of van de werf te laten verwijderen.

Bij elke machine die gekeurd moet worden door een erkend organisme, dient het laatste keuringsverslag, alsook het verslag van indienststelling, ondertekend door de preventieadviseur van de Onderaannemer, ter inzage te liggen voor de bevoegde inspectiediensten, de Bouwheer en de Hoofdaannemer. Machines waarvan geen geldig keuringsverslag kan voorgelegd worden, zullen geweigerd worden door de Hoofdaannemer. De Onderaannemer ziet erop toe dat de verplichte periodieke keuringen uitgevoerd worden.

Alle machines en toestellen van de Onderaannemer dienen voorzien te zijn van instructiekaarten. Deze dienen op een goed zichtbare plaats aan de machine bevestigd te zijn en bevatten voldoende en duidelijke instructies om de machine op een veilige manier te bedienen.

De Onderaannemer ziet er zelf op toe dat de machines en toestellen steeds worden gebruikt door bekwaam en hiertoe opgeleid personeel.

15.3.4. Arbeidsongevallen

Overeenkomstig artikel 94ter §2 van de Wet van 4 augustus 1996 verbindt de Onderaannemer zich ertoe, voor de aanvang van de Werken de Preventieadviseur aan te wijzen die belast zal zijn met het onderzoek rond mogelijke zware ongevallen op de Werf.

De Onderaannemer is verplicht om de Hoofdaannemer onmiddellijk in kennis te stellen van alle incidenten en arbeidsongevallen met betrekking tot één van zijn eigen werknemers of met betrekking tot één van de werknemers van zijn onderaannemers, alsook om de Hoofdaannemer maandelijks het aantal verloren dagen ingevolge arbeidsongevallen te bezorgen.

De Onderaannemer is verplicht het aangifteformulier van een arbeidsongeval aan zijn verzekering gelijktijdig

ter kennisgeving te bezorgen aan de werfleiding van de Hoofdaannemer.

Wanneer het om een ernstig ongeval in de zin van het koninklijk besluit van 24 februari 2005 gaat en er een omstandig verslag moet worden opgemaakt, is de Onderaannemer verplicht, minimum twee (2) werkdagen voor de verzending van het verslag aan de bevoegde instanties, dit verslag voor nazicht te bezorgen aan de werfleiding van de Hoofdaannemer. Op het ogenblik dat de Onderaannemer het definitieve omstandig verslag overmaakt aan de bevoegde instanties, bezorgt hij er een kopie van aan de Hoofdaannemer.

16. Personeel, sociale en fiscale verplichtingen van de Onderaannemer

16.1. Personeel: algemeen

16.1.1 Elektronische aanwezigheidsregistratie

Overeenkomstig Afdeling 4, Hoofdstuk IV (art. 31bis tot 31sexies) van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers, zijn de Onderaannemer en zijn onderaannemers ertoe verplicht dagelijks alle gegevens te registreren betreffende de aanwezigheid op de Werf van iedere persoon die in zijn opdracht de Werken uitvoert en dit, alvorens deze persoon de Werf betreedt. De Onderaannemer verbindt zich ertoe om deze gegevens daadwerkelijk en correct te (laten) registreren, overeenkomstig de instructies van de Hoofdaannemer, en deze over te maken aan de gegevensbank van de RSZ. Deze verplichting geldt voor alle niveaus van Onderaanneming. In dit opzicht wordt de Onderaannemer eraan herinnerd dat daarbij artikel 16, §§ 1, 3° en 4° en 3 van de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, dient nageleefd te worden.

De Hoofdaannemer stelt een registratiesysteem ter beschikking van de Onderaannemer en van de (onder)onderaannemers op wie deze op zijn beurt een beroep doet. Indien de Onderaannemer een ander wettelijk erkend registratiemiddel gebruikt, dan zal hij de Hoofdaannemer daar schriftelijk over inlichten.

De Onderaannemer zal de volledige verantwoordelijkheid dragen – en dit tot gehele ontlasting van de Hoofdaannemer – voor alle verliezen, ongevallen, directe en indirecte schade, boetes, sancties, klachten, van welke aard ook, die het gevolg zijn van het niet naleven van dit artikel door de Onderaannemer en/of zijn (onder)onderaannemers (ongeacht het niveau van de Onderaanneming). Gelet op de aansprakelijkheden die dit met zich meebrengt, heeft de Hoofdaannemer in geval van het niet naleven van dit artikel door de Onderaannemer en/of zijn (onder)onderaannemers het recht om de uitvoering van zijn verplichtingen van rechtswege op te schorten ten laste van de Onderaannemer en/of de Onderaannemingsovereenkomst te ontbinden ten exclusieve laste van de Onderaannemer.

Indien de Onderaannemer deze verplichting niet naleeft, zal de Hoofdaannemer het recht hebben om automatisch en zonder voorafgaande ingebrekestelling het bedrag van de mogelijke boete (administratief of strafrechtelijk, vermenigvuldigd met het aantal personen dat bij de overtreding betrokken is) te blokkeren door inhouding op de aan de Onderaannemer verschuldigde bedragen, tot het definitieve bedrag van de boete gekend is. Desgevallend zal het saldo worden vrijgemaakt, na afhouding van het bedrag van de boete dat de Hoofdaannemer aldus heeft vastgelegd.

Bovendien zal door de Hoofdaannemer een specifieke boete opgelegd worden ten bedrage van vijftig (50) euro per werknemer van de Onderaannemer of diens onderaannemer (ongeacht het niveau waarop de Onderaanneming tussenkomt) die in overtreding is, met een forfaitair minimum van tweehonderd vijftig (250) euro, indien een overtreding wordt vastgesteld bij een controle van overheidswege en/of een interne controle door de Hoofdaannemer op de Werf. Dit doet geen afbreuk aan de verplichting van de Onderaannemer om de Hoofdaannemer integraal te vergoeden voor alle schade die uit deze tekortkoming(en) rechtstreeks of onrechtstreeks zou voortvloeien en om de Hoofdaannemer te vrijwaren voor vorderingen en aanspraken van derden (o.a. de Bouwheer) die hierop gebaseerd zijn.

16.1.2 Bekwaamheid

De Onderaannemer zal uitsluitend personeel tewerk stellen en/of beroep doen op derden, die voldoende bekwaam zijn en over de nodige kwalificaties beschikken. Ook zal hun gedrag op de Werf onberispelijk zijn en steeds in overeenstemming met de bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst.

In geval van schending van dit artikel, kan de Hoofdaannemer de Onderaannemer en zijn personeel of de derden op wie de Onderaannemer beroep doet, de toegang tot de Werf ontzeggen en heeft hij zelfs de mogelijkheid om de Onderaannemingsovereenkomst te beëindigen, onmiddellijk en zonder vereiste van voorafgaande ingebrekestelling noch gerechtelijke tussenkomst, ten laste van de Onderaannemer. De Onderaannemer zal hiervoor op geen enkele vergoeding kunnen aanspraak maken.

16.1.3. Loon

De Onderaannemer verbindt zich ertoe, op eigen verantwoordelijkheid, zijn personeel lonen en vergoedingen te betalen volgens de geldende reglementering voor de betreffende onderaannemingen, meer in het algemeen, alle fiscale en sociale wetgeving, alsook de arbeidsreglementering, na te leven die van toepassing is op het personeel dat hij tewerkstelt in het kader van de uitvoering van de Werken.

De Onderaannemer verbindt zich er eveneens toe om op eerste verzoek alle inlichtingen en (stavings)documenten aan de Hoofdaannemer mee te delen om hem in staat te stellen te controleren of door de Onderaannemer aan voormelde verplichtingen wel degelijk werd voldaan.

De Onderaannemer houdt dagelijks aanwezigheidslijsten van zijn personeel, alsook van het personeel van zijn onderaannemers, op de Werf bij. De lijsten worden op eerste verzoek voorgelegd aan de Hoofdaannemer.

Deze lijst maakt het mogelijk permanent de personen te identificeren die de Onderaannemer op de Werf in dienst heeft (eigen personeel en personeel van zijn onderaannemers) en zij moet dagelijks door de afgevaardigde van de Onderaannemer ondertekend worden.

De Onderaannemer is aansprakelijk voor elke foute vermelding in de aanwezigheidslijsten, en zal de Hoofdaannemer vrijwaren voor alle schade ten gevolge van die fout, onverminderd het recht van de Hoofdaannemer de overeenkomst eenzijdig ten exclusieve laste van de Onderaannemer te beëindigen.

16.2. Buitenlands personeel – buitenlandse onderaannemers

16.2.1. Buitenlandse onderaannemers

De buitenlandse onderaannemer moet voor de arbeidsprestaties die in België worden verricht, de arbeids-, loon- en tewerkstellingsvoorwaarden naleven die bepaald worden door Belgische wettelijke, bestuursrechtelijke of conventionele bepalingen die strafrechtelijk worden beteugeld. Het gaat hier om essentiële bepalingen die de bescherming van de rechten van (o.a. gedetacheerde) werknemers in België waarborgen.

Deze belangrijke bepalingen hebben betrekking op de volgende materies:

- arbeidstijd en rusttijd: de arbeidsorganisatie, d.w.z. de normale grenzen van de arbeidsduur, de overuren, de zondagsarbeid, de nachtarbeid en de feestdagen;
- bedrag van het minimumloon: de minimale loonbarema's, vastgesteld in collectieve arbeidsovereenkomsten die bij koninklijk besluit algemeen verbindend zijn verklaard;
- uitzendarbeid: de regels die de gevallen vastleggen waarin een beroep op uitzendarbeid toegelaten is en de regels die deze vorm van arbeid omkaderen;
- terbeschikkingstelling van werknemers: de regels die de voorwaarden vastleggen voor terbeschikkingstelling van werknemers aan een gebruiker;
- gelijke behandeling: het principe van niet-discriminatie, in het bijzonder tussen mannen en vrouwen;
- veiligheid, gezondheid en hygiëne op het werk;
- beschermende maatregelen voor zwangere vrouwen;
- bijhouden van sociale documenten die de inspectiediensten toelaten controle uit te oefenen op de materies bedoeld bij de richtlijn 96/71/EG betreffende de detachering van werknemers

Alle werknemers van de Onderaannemer en gebeurlijk de zelfstandigen op wie hij een beroep doet zullen op elk ogenblik tijdens de uitvoering der werken in het bezit zijn van:

- hun persoonlijk detachingsformulier (A1);
- hun persoonlijk ontvangstbewijs Limosa (L-1);
- hun paspoort of identiteitsbewijs.
- desgevallend, de geldige verblijfsdocumenten
- bewijzen van gezondheidskeuring volgens Belgische normen of evenwaardig
- bewijs van opleiding (cq. ervaring)

De Onderaannemer of zijn lasthebber zal een kopie van de individuele rekeningen en de loonafrekeningen

van de werknemers die hij naar België detacheert ter beschikking houden van de inspectiediensten.

16.2.2 Buitenlands personeel

De Onderaannemer verklaart expliciet geen personeel dat illegaal in België verblijft tewerk te (zullen) stellen, noch beroep te (zullen) doen op onderaannemers die illegaal in België verblijvende mensen tewerk stellen. De Onderaannemer ziet erop toe dat zijn eventuele onderaannemers ook expliciet verklaren dat zij geen personeel dat illegaal in België verblijft tewerk (zullen) stellen, noch beroep (zullen) doen op onderaannemers die illegaal in België verblijvende mensen tewerk stellen.

16.3. Geen schulden Onderaannemer of van diens onderaannemers

De Onderaannemer verklaart dat hij geen sociale of fiscale schulden heeft, alsook dat geen enkele van de onderaannemers op wie hij met toestemming van de Hoofdaannemer een beroep doet sociale of fiscale schulden heeft. De Onderaannemer bezorgt de Hoofdaannemer hiervan de nodige stavingstukken.

De Onderaannemer moet de Hoofdaannemer, onmiddellijk bij aangetekend schrijven, van elke wijziging die zich tijdens de uitvoering van de Werken voordoet in zijn financiële situatie ten opzichte van de RSZ of de fiscale administratie op de hoogte brengen.

16.4. Sancties in geval van schending van dit artikel

Van zodra de Hoofdaannemer kennis heeft van sociale of fiscale schulden in hoofde van de (onder)onderaannemer van de Onderaannemer, of van zodra de Hoofdaannemer hoofdelijk aansprakelijk zou gesteld worden in toepassing van de artikelen 30bis §3/1 van de Wet van 27 juni 1969 of van artikel 402 §8 WIB, heeft deze het recht om onmiddellijk en zonder vereiste van voorafgaande ingebrekestelling noch voorafgaande gerechtelijke tussenkomst, de Onderaannemingsovereenkomst ten laste van de Onderaannemer te beëindigen. De Onderaannemer is verplicht de Hoofdaannemer onverwijld in kennis te stellen van het feit dat er aan hem in toepassing van hogergenoemde artikelen een bevel werd betekend.

In geval van inbreuk door de Onderaannemer op dit artikel 16, en onverlet de andere bepalingen van de Onderaannemingsovereenkomst, heeft de Hoofdaannemer het recht om op de facturen en waarborgen van de Onderaannemer in te houden: het bedrag van de straffen, boetes, sancties (met inbegrip van deze opgelegd wegens het niet vervullen van de verplichtingen in het kader van Limosa), inhoudingen, salarissen, (schade)vergoedingen en het bedrag van de sociale of fiscale schulden van de Onderaannemer, waartoe deze persoonlijk dan wel in toepassing van de geldende wetgeving (hoofdelijk en/of subsidiair) gehouden is.

Ten dien einde erkent de Onderaannemer expliciet dat de Hoofdaannemer het recht heeft om elke betaling te staken van door de Onderaannemer uitgeschreven en opeisbare facturen, zelfs deze met betrekking tot andere overeenkomsten, zolang de RSZ of de fiscale administratie of de Bouwheer zich kunnen beroepen op

de hoofdelijke aansprakelijkheid en het verschuldigde en opeisbare bedrag nog niet hebben vastgesteld. Betaling zal vervolgens pas kunnen tussenkomen nadat er een onvoorwaardelijke bankgarantie op eerste verzoek gegeven werd voor hetzelfde bedrag als dat van de facturen waarvan de betaling werd gestaakt.

In geval de Arbeidsinspectie de Hoofdaannemer meldt dat de Onderaannemer of een van diens (onder)onderaannemers in gebreke blijft de werknemers in toepassing van artikel 35/2 van de wet van 12 april 1965 tijdig het loon te betalen waarop zij recht hebben, heeft de Hoofdaannemer de keuze om ofwel de Onderaannemingsovereenkomst onmiddellijk te beëindigen ten nadele van de Onderaannemer zonder vereiste van voorafgaande ingebrekestelling noch voorafgaande gerechtelijke tussenkomst, of om het contract verder te zetten, mits de Onderaannemer de Hoofdaannemer voldoende financiële garanties biedt ter dekking van de hoofdelijke aansprakelijkheid van de Hoofdaannemer.

17. Intellectuele eigendomsrechten

Alle rechten van intellectuele of industriële eigendom op alle door de Hoofdaannemer ontwikkelde of ter beschikking gestelde materialen, analyses, berekeningen, ontwerpen, tekeningen, modellen, rapporten, offertes, en andere documentatie berusten bij de Hoofdaannemer.

De Onderaannemer draagt de industriële en intellectuele rechten die betrekking hebben op de Werken hierbij over aan de Hoofdaannemer. Waar de Onderaannemer eigenaar zou blijven van zulke rechten, verleent de Onderaannemer hierbij aan de Hoofdaannemer een niet in tijd beperkte, wereldwijde, onherroepelijke, niet te beëindigen, bezwaarbare, overdraagbare en vergoedingsvrije licentie, met het recht om aan derden sublicenties te verlenen, om deze ter beschikking gestelde materialen, analyses, berekeningen, ontwerpen, tekeningen, modellen, rapporten, offertes en andere documentatie (door derden) te (laten) gebruiken, ongeacht op welke wijze en in welke vorm.

De Hoofdaannemer is gerechtigd om de licentie in enig register in te schrijven. De Onderaannemer verleent op eerste verzoek van de Hoofdaannemer alle daartoe nodige medewerking.

De Onderaannemer vrijwaart de Hoofdaannemer voor aanspraken van derden terzake van (eventuele) inbreuk op intellectuele of industriële rechten en eventuele andere rechten van derden. Hij verbindt zich ertoe om op zijn kosten alle materiaal, elk procedé of elke mogelijke uitvoeringswijze die betwist wordt door de titularis van het betreffend intellectueel eigendomsrecht te vervangen door een materiaal, procedé of uitvoeringswijze vrij van iedere inbreuk.

18. Confidentialiteit

De Onderaannemer, met inbegrip van zijn bestuurders, vertegenwoordigers, personeel, onderaannemers, toeleveranciers en adviseurs, is verplicht de inhoud van de Onderaannemingsovereenkomst en alle met de Onderaannemingsovereenkomst of de Hoofdaannemer verband houdende informatie, inclusief prijzen en voorwaarden, confidentieel te houden.

19. Publiciteit op de Werf

Een paneel duidend op de tussenkomst van de Onderaannemer op de Werf mag slechts worden geplaatst, nadat hiervoor de schriftelijke toestemming werd verkregen van de Hoofdaannemer. Dit gebeurt steeds op kosten en op risico van de Onderaannemer.

20. Splitsbaarheid

De eventuele ongeldigheid en/of het niet-toepasbaar verklaren van een beding van de Onderaannemingsovereenkomst, laat de geldigheid en/of toepasbaarheid van de overige bedingen van de Onderaannemingsovereenkomst onverlet.

Partijen nemen een inspanningsverbintenis op zich om, in voorkomend geval, de nietige en/of niet-toepasbare bepaling(en) te vervangen door een werkbare en geldige bepaling met een praktisch en economisch gelijkaardig resultaat, in die zin dat te allen tijde het voorwerp van deze overeenkomst in essentie bewaard blijft.

21. Geschillen, toepasselijk recht en bevoegde rechtbank en verjaring

Het Belgisch recht is van toepassing op deze overeenkomst en de hieruit voortvloeiende relatie tussen Onderaannemer en Hoofdaannemer en de Belgische rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement van de hoofdzetel van de Hoofdaannemer zijn bevoegd.

De Onderaannemer zal op eerste verzoek vrijwillig tussenkomen in elk hangend geschil waarin de Hoofdaannemer betrokken is en waarvan de Hoofdaannemer meent dat de tussenkomst van de Onderaannemer wenselijk is.

Indien de Hoofdaannemer evenwel ten gevolge de Hoofdovereenkomst betrokken is in een geschil voor een arbiter of scheidsgerecht, zal de Onderaannemer eveneens vrijwillig tussenkomen. In dit laatste geval verklaart de Onderaannemer zichzelf en iedereen voor wie hij aansprakelijk is, er uitdrukkelijk door gebonden in de zin van artikel 1681 Ger.W. en algemeen Deel 6 Ger.W. ("Arbitrage"), als ware de arbitrageclausule woordelijk in onderhavige Onderaannemingscontract hernomen, en verklaart hij zich tevens akkoord met de door de Hoofdaannemer aangeduide scheidsrechter. De Onderaannemer verbindt zich ertoe om het "technische karakter" van de betwistingen onderworpen aan arbitrage niet te betwisten en om constructief mee te werken aan de arbitrageprocedure.

De rechterlijke of arbitrale beslissing gewezen in de procedure tussen de Hoofdaannemer en de Bouwheer is gemeen en tegenstelbaar aan de Onderaannemer.

Elke vordering in rechte die de Onderaannemer uit hoofde van de Onderaannemingsovereenkomst wil laten

gelden, dient, op straffe van verval, aan de Hoofdaannemer betekend te zijn binnen twee (2) jaar te rekenen vanaf de voorlopige oplevering van de Werken.